

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 25-26 травня 2023 року)

Одеса -2023

УДК: 1:403:316.6(08)

К 65 Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства //
Матеріали V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 25-26 травня 2023 р.) 175 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та лінгводидактики Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку

Збірник матеріалів V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства, аналізують соціокультурні трансформації молодіжного соціуму, показують соціокультурні трансформації освітнього середовища та розкривають проблемні моменти культури бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства, а також розглядають синергетику як самоорганізаційну систему у суспільстві, що трансформується. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Начев Андрій Петрович, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, проректор із соціально-гуманітарної та науково-педагогічної роботи ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

ОРІЄНТАЦІЯ НА ІНФОРМАТИЗАЦІЮ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СВІТУ

Орієнтація на цінність як наукова проблема привертає увагу широкого спектру вчених різних областей наукових знань. Вона розглядається у тісному зв'язку з життєвими цілями особистості, способом її життя, потреб, інтересів, психологічних поглядів тощо. Такий широкий спектр питань, що стосується того, як досліджується суть та характер ціннісних орієнтацій, дозволяє розрізнити щонайменше кілька областей вивчення цього явища. Особливий інтерес представляють дослідження, в яких визначаються суть, структура, зміст ціннісних орієнтацій, їх функції в житті людини та суспільства, типологізація як самих ціннісних орієнтацій, так і людей на основі природи їх ціннісних орієнтацій. Дійсно, без уточнення суттєвих властивостей ціннісних орієнтацій, які, на думку багатьох дослідників, є важливою складовою внутрішньої структури особистості, неможливо з'ясувати їх визначну роль у процесах трансформації. Система ціннісних орієнтацій є важливим елементом ціннісного ставлення людини до навколишньої реальності. Орієнтація на цінність, як зазначено у філософських джерелах, – це селективне ставлення людини до матеріальних та духовних цінностей, система ставлення такого відношення, переконань, переваг, які впливають на поведінку людини. Цінність розуміється як позитивне чи негативне значення об'єктів світу для індивіда, класу, соціальної групи, суспільства в цілому, яке проявляється через сферу життя, інтересів, потреб та соціальних відносин. Критерії оцінки цього значення в моральних стандартах та принципах, ідеалах, цілях, ставленнях. Характерною рисою сучасного українського суспільства є його транзитивність, яка стосується майже всіх сфер її життя. Однак зміни, що відбуваються в суспільстві, характеризуються різними темпами розвитку, багатогранною орієнтацією, різною глибиною проникнення в соціальний організм і, нарешті, різними соціальними наслідками.

Характерною рисою кожної людини під час корінних змін у суспільстві є усвідомлення її власної участі у глибоких процесах та подіях, які відбуваються в цьому суспільстві. І це не може не вплинути на формування ціннісних орієнтацій особистості, зміст яких все більше збагачує універсальний сенс і впливає на орієнтацію її особистих інтересів та потреб. Але іноді існує певний розрив між об'єктивно існуючими значеннями та суб'єктивною здатністю їх сприймати. З вищевикладеного, ми можемо зробити висновок, що цінності

діють як: 1. Бажаний, кращий для даного індивіда, соціального співтовариства, суспільства, держави, тобто, стан соціальних зв'язків соціального предмета, зміст ідей; 2. Критерій оцінки реальних явищ; вони визначають зміст цільової активності; 3. Регулювання соціальної взаємодії; 4. Внутрішній примус до активності. У нашому суспільстві зона збігу звужується. Конфлікти не можуть бути вирішені в рамках старих ідей та ідеалів – це створює реальну загрозу для існування суспільства. Розбіжності в системі цінностей та ідеалів не повинні затьмарювати загальне, що об'єднує носіїв однієї культури. Поінформованість про соціально-групові інтереси не повинна призвести до їх абсолютизації, до якої ми прагнули протягом багатьох років. У той же час важливо забезпечити в культурі всіх членів суспільства пріоритет цінностей, що об'єднують націю, зміцнення суспільства, гарантують безпечне життя людини, її права, свободи та мир на Землі.

Система ціннісних орієнтацій особистості є важливим елементом ціннісного ставлення людини до навколишньої реальності. Орієнтація на цінність - це вибіркове ставлення людини до матеріальних та духовних цінностей, система такого ставлення, переконань, переваг, які впливають на поведінку людини. Цінність розуміється як позитивне чи негативне значення об'єктів світу для індивіда, класу, соціальної групи, суспільства в цілому, яке проявляється через сферу життя, інтересів, потреб та соціальних відносин. Орієнтації на цінність також розглядаються як система соціальних цінностей, сприйняті особистістю, зосереджуючись у широкому діапазоні соціальних цінностей, індивід обирає ті, які найбільш тісно пов'язані з його домінуючими потребами. Об'єкти цих потреб, усвідомлення людини, стають його провідними життєвими цінностями. Враховуючи особисті цінності як показник певного рівня розвитку особистості, рівень її самовизначеності поведінка. Починаючи з другої половини 1960-х років у ряді розвинених країн, почала розвиватися концепція "інформаційного суспільства" як модифікації концепцій постіндустріального суспільства. У 80 -х роках дослідження проблем інформаційного товариства за кордоном значно розширилися. Інформація в сучасному суспільстві є важливим ресурсом соціально-економічного, технологічного та культурного розвитку, крім того, це головна цінність сучасних цивілізацій. У філософії концепція інформації пов'язана з процесами роздумів. Інформаційні процеси в суспільстві створюють спеціальну інформаційну сферу, яка виступає як частина інформації про всю сферу взаємодії між суспільством та природою і пов'язана з керівництвом, пізнанням, спілкуванням. Суспільство, що отримує певний масив інформації, використовує її для власного розвитку та існування, і це зменшує процеси порушень інформації, призводить до обмеження різноманітності в процесах відображення. Процес інформатизації ґрунтується на тому, що інформація є важливим фактором соціального прогресу. Тому суспільство, яке в його

розвитку не вчасно піде на шлях інформатизації, приречується до історичної відсталості, політичної, економічної залежності і може перетворитись на інформаційну колонію тих держав, які досягли етапу інформації суспільство. З усіма різноманітними підходами до визначення інформаційного суспільства можна виділити п'ять основних критеріїв, які, у свою чергу, безпосередньо пов'язані з рівнями визначення новизни в суспільстві. Такі критерії можна враховувати: технологічні; економічний; соціологічний (критерій, пов'язаний із сектором зайнятості); географічний (просторовий); культурний. У той же час, незважаючи на те, що теоретики сприймають будь-який знак як основу, решта не є взаємовиключними і доповнює один одного високою мірою. Інформатизація суспільства - це глобальний соціальний процес, особливість якого полягає в тому Засоби мікропроцесору та обчислювального обладнання, а також різні засоби інформаційної взаємодії та обміну. Поява та розвиток комп'ютерів є необхідною складовою процесу інформатизації суспільства та освіти. Це вимагає серйозних зусиль у багатьох сферах, включаючи усунення комп'ютерних неграмотності, формування культури використання нових інформаційних технологій тощо.

Список використаних джерел

1. Борінштейн Є.Р. Особливості соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства. Одеса: Астропринт, 2006. 400 с.
2. Пальчинская М.В. Роль Интернет в политической деятельности религиозных организаций Украины. *Наукове пізнання: методологія та технологія*. 2005. № 2 (16). С.116-122.
3. Пальчинська М.В. Соціокультурні детермінанти інформаційного суспільства: соціально-філософський аспект. *Грані*. Том 25. 2022. №6. С. 98-104.

Псьота Софія Олександрівна, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 081 «Право»,

Науковий керівник: **Нівня Ганна Олександрівна**, кандидат філософських наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права, Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна

ПРАВОВІ ОБМЕЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Держава гарантує громадянам захист їх основних прав та свобод, надає соціальний захист вразливим категоріям. Проте існують певні випадки, коли виникає необхідність в правовому обмеженні державної влади, для чого розроблені конкретні правові алгоритми.